

KAS PARIŠ CASTRUI VARPELĮ?

AMERIKOS ŽEMYNŲ VALSTYBIŲ KONFERENCIJA, KURI SVARSTO KĄ DARYTI SU KUBA, CASTRO PAVADINO PELIŲ BŪRIU, KURIS NORĖTŲ PARIŠTI KATELĮ. TAI YRA JAM, VARPELĮ PO KAKLU. — CASTRO BAUGINA, GERINASI IR... SUSILAUKIA PASISEKIMO LIBERALINĖJE SPAUDOJE.

Vytautas Meškauskas

Liepos 12 d. Vahingtone susirinko Amerikos žemynų valstybių konferencija, kuri svarstys kokias sankcijas pavartoti prieš Kubos Fidel Castro. Proga tai konferencijai davė Venezuelos įrodymas skundas, kad Castro siuntęs savo teroristus ir ginklus į tą lotynų Amerikos respubliką. Manoma, kad 2/3 konferencijos dalyvių Castro paskelbė "agresorium" ir paragins visus savo organizacijos narius nutraukti ūkinius ryšius su Kuba.

Laukdamas tos konferencijos, Fidel Castro pasikvietė pas save New York Times korespondentą Havanoje Richard Eder ir turėjo su juo net 18 valandų užtrukusį pasikalbėjimą, kurį tiksliau reiktų pavadinti Castro monologu. Savaimė aišku, kad New York Times, kuris daugiausiai prisidėjo prie JAV viešosios nuomonės suklaidinimo apie Castro siekius, dar prieš jį įsigalėjimą, ir dabar pasikalbėjimą atspausdino pirmame puslapyje. Pasak tą laikraštį naujos Castro pažirtos yra vertos rimto apsvaistymo (deserves serious scrutiny and thorough exploration). Castro pareiškė, kad atėjo laikas sunormuoti diplomatinis ir prekybinius santykius. Kitaip sakant, JAV vėl turėtų aukštesnė už pasaulinę kainą pirkti Kubos cukrų

ir tuo padėti Maskvai išlaikyti komunistinį režimą savo pašonėje. Castro, kurį New York Times titulavo "daktaru" atvirai prisipažino kėlęs sąmyšį lotynų Amerikos valstybėse, tačiau jis galėtų liautis tai daręs, jei JAV sustabdytų subversyvinės veiklos palaikymą pačioje Kuboje. "Mes neturime jokios neapykantos jums (amerikiečiams), jei JAV yra pasirodžiusios koegzistuoti su mumis, mes jausime tokį pat įsipareigojimą!"

Kartu Castro širdingai pakvietė 25 JAV laikraščius ir magazinus atsiųsti savo atstovus į šią savaitę įvyksiančią Kubos -- liepos 25 d. -- revoliucijos sukaktį...

Valstybės Departamentas į tą Castro "susitaikymo" gestą oficialiai atsakė labai šaltai: "Mes esame įsitikinę, kad yra dūdalų, dėl kurių negali būti derybų: Castro priklausomybė nuo Sovietų Sąjungos ir subversinė veikla lotynų Amerikoje".

Bet ar Castro gali atsisakyti nuo sąjungos su sovietais? Jis turi tokį pat "laisvą pasirinkimą" kaip ir jo sėbrai Europoje! Sovietams pasitraukus jie nustotų valdyti ir, greičiausiai, savo gyvybės. Bet šiaip ar taip, Castro tuo savo manevru ir pasisėkimu pas "liberaliai" nusi-

teikusių viešosios nuomonės formuotojus kiek sušvelnino karlingas prieš save nuotaikas.

Kiek griežtesnės linijos jis laikėsi prieš savo tautiečius. Tiems jis paskelbė, kad 20 Amerikos valstybių su pačiomis JAV prielankomis tereikia tik pelių gauja, užsimanusi katei po kaklu pakabinti varpelį. Kuri gi pelė išdrįs tai padaryti -- klausia oficiali propaganda!

O kad kiek pagąsdinus dėl atominio karo susirūpinusius liberalus, buvo skelbiama, jog Sovietų Sąjunga jau perleidusi, ar greitai perleisianti, savo priešlėktuvinės raketos Castro žinią. Tai taip vadinamos SAM II raketos, kurios gali pasiekti taikinius už 20 mylių ir kuriomis buvo numušta aukštai, bet lėtai, skrendą sprausminiai U-2 lėktuvai, Castro jau ne kartą grąsino numušti jo salą žvalgančius lėktuvus ir JAV pastatyti prieš keblų uždavinį: ką daryti tokiu atveju? Prestižas ir sveikas protas reikalauja reaguoti ginklu, bet ką į tai pasakys "liberalinė visuomenė"? Ir kaip toje pasakoje -- katė ir toliau liks be varpelio. Tragedija slypi tame, kad iš tikro Castro yra tik pelė, o jo priešai katės, bet, deja, baltesnės už peles.

MIRĖ BUVĘS PAVERGTŲJŲ SEIMO PIRMININKAS

Liepos 15 d. New Yorke mirė Dr. Vilis Masens, nuo 1954 iki 1958 pirmininkavęs Pavergtųjų Seimui, sykiu pirmininkaudamas ir Latvijos delegacijai tame Seime. Vėlonis buvo prasišovęs ne tik tarp latvių tremties politikų, bet ir tarp savo kolegų Pavergtųjų Seime. Kaip šio Seimo pirmininkas, jis buvo lankęsis ir Europos Tarybos sesijose Strasburge ir pas eilę Azijos, P. Amerikos ir Australijos vyriausybų ir gausios paskaitose dėstęs sovietų pavergtos Europos bylą tenyščiams intelektualams.

Dr. V. Masens gimė 1902 m. Teisė ir tarptautinius santykius studijavo Rygoje ir studijas gilino Prancūzijoje, Anglijoje ir Vokietijoje. Jau 1922 jis pradėjo savo tarnybą Latvijos užsienių reikalų ministerijoje, vėliau Latvijos atstovybėse Anglijoje, Lietuvoje, Prancūzijoje. Būdamas Lietuvoje, išmoko gražiai lietuviškai ir vedė lietuvaitę A. Lukšytę. Prieš pat Latvijos okupaciją buvo vienas iš artimų užsienių reikalų ministro Munsters bendradarbių. Tremtyje dirbo Latvijos Raudonajame Kryžiuje ir IRO. 1950 atvykęs į JAV tuoj įsitraukė į laisvųjų latvių laisvės kovą dėl Latvijos nepriklausomybės.

Dr. V. Masens mirtis iš kovojančiųjų tremties gretų išrovė neeilinį laisvės kovotoją prieš sovietų kolonializmą. Latviai neteko vieno pajėgiausių savo lais-

Šią vasarą daug lietuvių lankys pasaulinę mugę New Yorke. Dar daugiau jų suvažiuos į Lietuvį Dieną, kurio bus tautinių šokių grupių ir chorų pasirodymai. Į iškilmes žada atvykti lietuviai net iš Australijos. Nuotraukoje New Jersey lietuviai M. Melinytė, V. Milinis ir D. Beržanskaitė prie mugės simbolio -- milžiniško gablio.

V. Maželio nuotrauka

ŠIANDIEN IR RYTOJ

VAKARIEČIAI laikraštiniškai, stebintieji Sovietijos gyvenimą, randa kad komunistų partija buržuazėja. Pagal statistiką tik vienas iš 15 Sovietijos suaugusių gyventojų priklauso partijai. Jos narių skaičius šiandien neviršija 10 milijonų. Iš pirmo žvilgsnio atrodo didelis narių skaičius netenka savo vertės, kai iš statistikos duomenų sužinoma, jog daugiau negu pusė narių yra valdininkai, vyriausybės pareigūnai ir asmenys dirbą mokslo, švietimo ar ūkinės įstaigose. Sovietijoje karjerą galima padaryti tik turint kšienėje partijos nario bilietą.

Sovietijoje komunistų partija tikrumoje niekad nebuvo darbo žmonių partija. Nuo pat įsikūrimo darbininkų skaičius partijoje niekad nesudarė daugiau trečdaliu. Į partiją nesiveržė ir valstiečiai, nors spalio revoliucijos metu Rusijoje jie sudarė tris ketvirtadalius gyventojų. Partijoje jų yra tik 17%.

Stalinas buvo tikras "savo" partija ir jis sukūrė tokį partijos aparatą, kuris jam buvo ištikimas, kaip avių kaimėnė. Jis galėjo tą aparatą valdyti, kaip jam buvo patogiau ir naudingiau. Jam mirus, varžybos tarp aukštųjų pareigūnų buvo nukreiptos kaip paimti tą aparatą į savo rankas nesužalojus. Chruščiovas laimėjo varžybas gudrumu, pažadėjęs nuolaidų partijos aparatui.

Negalėdamas sustabdyti gyventojų mokslinimosi, jis nebegali tikėtis savo planų realizavimo remiantis analfabetais.

Partijoje dabar intelektualinis lygis kyla. Ambicingi žmonės gali įstoti į partiją ir padaryti greitą karjerą. 95% naujų kandidatų yra baigę aukštesnįjį mokslą. Naujieji nariai nepasiduoda akiai partijos diktatūrai. Dėl jų vis didėjančio skaičiaus, partijoje jų įtaka automatiškai auga ir senajam partijos aparatui darosi vis sunkiau valdyti senais metodais. Yra tik dvi galimybės: grįžti prie stalinistinių brutalių metodų, ar eiti prie naujų metodų, kas atimtų seniesiems stalinistams paskutinę įtaką.

Tad suprantama, kodėl valdžioje esantieji partijos pareigūnai iš paskutiniųjų kovoją prieš naujus metodus. Jie neleidžia Chruščiovui įvykdyti decentralizacijos plano ir kludė partijos komitetui prarasti nutarimą, kad pagrindinių vienetų naujieji partijos sekretoriai būtų reguliariai renkami.

Patys sovietų socialogai pranašauja, kad partija ilgai nesiduos, kaip avių kaimėnė varinėjama ir Chruščiovas turės greit apsispręsti, kuriai srovei pasiduoti.

Belaukiant sprendimo, Sovietijos gyventojai šiandien vis dėlto laisviau kvėpuoja negu Stalino laikais. Slaptoji policija, kitados galiną, šiandien nustojo savo galią ir atmosferą, ypač dideliuose miestuose, jaučiasi mažiau įtempta. Jaunimas vis daugiau ir daugiau pamėgdžioja vakariečių madas, muziką, literatūrą. Ir eilinis pilietis jau nebebijoti kalbėtis su svetimšaliu.

Šitas atodėris sukelia "kapitalistinius" geidulus. Norasturėti savo nuosavybę Sovietijoje pas kiekvieną pilietį didėja. Bet nežinint kai kurių lengvatų, Sovietija dar iš toli negali prilygti laisvam kraštui.

KAUNIETIS, atvykęs į Vilnių, bando viešbutyje gauti kambarį.

-- Mes neturime nė vieno laisvo kambario, -- atsakė jam patarnautojas.

-- O ką jūs darytumėte, jei Chruščiovas atvyktų? Ar jam irgi neturėtumėte kambario? -- klausia kaunietis.

-- Jei Chruščiovas atvyktų, aišku turėtumėme.

-- Gera! Galite man duoti tą kambarį, nes šiandien Chruščiovas į Vilnių neatvyks.

(vg)

BRAZILAI NERIMAUDAMI ŽVELGIA Į ATEITĮ

JURGIS ŠATORIUS

Dirvos korespondentas

Brazilijoje

Didžiųjų Brazilijos miestų gyventojai nerimaudami žvelgia į ateitį, nesuprasdami dabartinės vyriausybės ekonominės politikos. Ne visi žino, o gal ir žinoti nenori, kad Kubiečio, Quadros ir Goulart valdymo laikais, krašto ūkinis gyvenimas buvo sunkiai pažeistas; tačiau visi žino, kad jeigu kilo kainos prekėms, tad lygiai greičiai būdavo išreikalaujami ir atlyginimo pakėlimai.

Brazilijos ūkį būtų galima palyginti su drambliu ar banginiu, Gi nei vieno nei antro gyvūno,

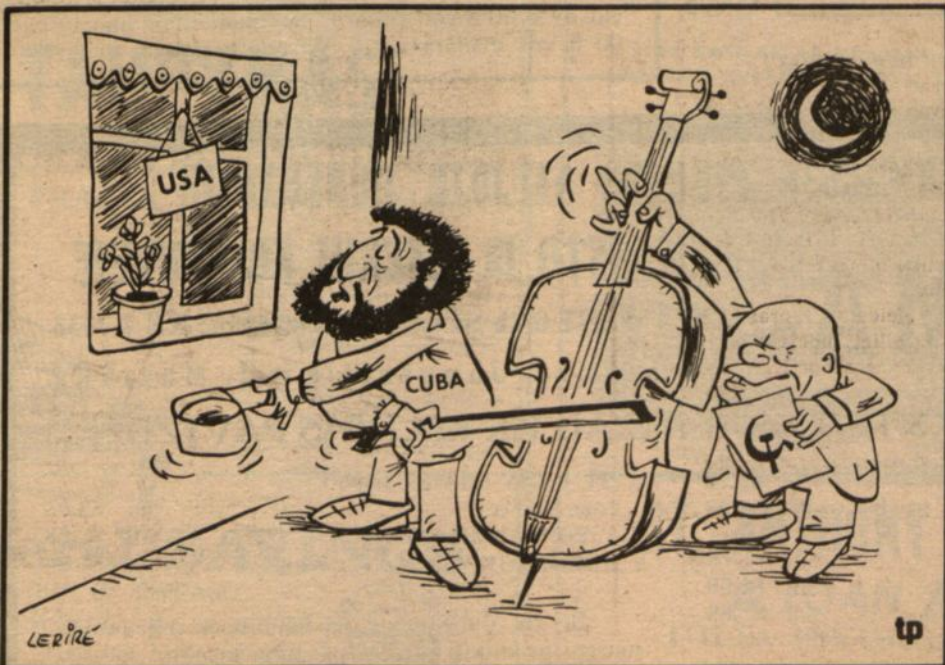
vės kovos štabo narių, Pavergtųjų Seimas -- savo paveikaus bendradarbio, lietuviai -- savo draugo ir laisvės kovos talkininko.

Vt, Vt.

mos nuodingos strėlės, kuri būtų pribaugusi ūkiško gyvenimo konvulsijas. Tai sakydamas turiu galvoje, kad komunistų pilnas įsigalėjimas, ko buvo laukiama su gegužės 1 d. demonstracijomis, būtų buvęs tuo paskutiniu smūgiu, kuris būtų paraližavęs laisvą ūkišką gyvenimą.

Revoliucionieriai laimėjo, bet taip pat paveldėjo sunkią ekonominę maža kraujyste sergantį ligonį. Iš daugelio žaidimų tekėjo krašto stiprybė ir sveikata. Ivaizniausi spekuliantai bei šmugelininkai šeiminingo krašte, lyg savo nuosavame dvare. Dabar jie pašalinai. Su jų nušalinimu naujieji gydytojai -- revoliucionieriai -- privalėjo griebtis kuo griežčiausių priemonių, kad išgelbėtų ligonio gyvybę. Teko vykdyti kraujo perpylimus į ekonominį gyvenimą, kuris pasireiškė pašalpy atėmimu importuojamoms būtinosioms prekėms, kaip skystajam kurui, kviečiams, spaudos popieriui ir kitiems dalykams. Galima suprasti, kad pašalpy atėmimas dvigubai pakėlė kainas duoniniams produktams, padidino benzino kainą dvigubai ir t.t. O kai pakilo benzino kaina, pakilo ir pervežimo išlaidos, o kaip to paseka, kilo ir kitos kainos pervežamoms prekėms. Gi čia esama užburto rato, kad ir iš tokio labirinto išsikaupti ne taip jau paprasta.

Vargais -- negalais ligonio gyvybė buvo išgelbėta; tačiau kraujo transfuzijos į ūkišką gyvenimą vyksta ne kieno kito, bet eilinių gyventojų pilvo suveržimo sąskaiton. Žinia, tai didžiai nepopuliarus ir mažai pateisinamas reiškinys ne visada socialiai valgančioms plačiosioms masėms. Ir kaip tik jis, tas jautrusis septyniadešimties milijonų kolasas

Meilės serenada...

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių krepšininų rinktinėje, kuri šiuo metu rungtyniauja Australijoje, žaidžia trys Waterburio lietuviai žaidėjai: W. Bazėnas, E. Slomcenskis ir A. Adzimas. Jiems išvykstant, Waterburio lietuviai suruošė išleistuves. Nuotraukoje iš kairės stovi: E. Slomcenskis snj., Gintaro krepšininų vadovas G. Švelnys, J. Samoška, Gintaro klubo pirm. A. Igaunis, rinktinės dalyvis W. Bazėnas, LB apyl. pirm. P. Vileišis, rinktinės dalyviai A. Adzima ir E. Slomcenskis.

Krepšinininkai vėl laimėjo

Mūsų krepšinio rinktinės sėkmė atžymėta dar dviem reikšmingais laimėjimais:

prieš Sydnejaus australų rinktinę laimėta 96-66 ir prieš South Pacific meisterį, geriausią Pietų Australijos komandą Newcastle laimėta 61-46.

reikalingas turintiems širdies negalavimus ir aukštą kraujo spaudimą; yra specialus maistas diabetikams ir alergija sergantiems. Šie specialūs gaminiai neturėtų būti sukeičiami su produktais dažnai reklamuojamais "sveikatos maistu", gydančiu nuo visokių ligų (t.y. taip vadinami "health foods").

Iš tikrųjų, jau pats pavadinimas "health foods" yra klaidinantis. Jis veda į patikėjimą, kad tai produktas, turįs sveikatai taisyti sudėtinę dalį, kai tuo tarpu jų sudėtyje yra tos pačios, jei ne mažiau, maisto sudėtinės dalys, kurios yra randamos kasdien naudojamoje maisto produktuose -- ir, svarbiausia, yra pigesni už tą vaistais vadinamą "maistą".

Pavyzdžiui, -- jogurtas siūlomą nusiskundžiantiems kai kuriomis vidurių ligomis, kai tuo tarpu savo sudėtimi jogurtas yra tas pats pienas, tik kad kiek brandesnis ir turi skirtingą skonį.

Įvairūs "mineralai", patiekiami sirupo pavidale, yra ne kas kita, kaip perdirbtas cukrus ir neturi jokios įtakos sveikatingumui.

T.v. "kelp" tabletės ar jūros druska -- nereikalingi. Jodinas pakankamai kiekiu randamas žuvyse ir jodo druskoje.

T.v. "wheat germs" yra neblogas grūdų maistas, bet jis taip pat nedaro jokių stebuklų sveikatai pataisyti.

Kalbant apie vyresnio amžiaus žmones, reikia pasakyti, kad jų maitinimosi reikavimai nedaug kuo skiriasi nuo kito amžiaus grupių. Su kai kuriomis išimtimis, jie negali turėti specialių reikavimų vitaminams, mineralams, proteinams, kurie negalėtų būti suteikti normaliu maistu, atsisakius brangaus "vaistingo" maisto. Valgykit daržoves, vaisius, pieną, kiaušinius, mėsą, žuvis ir gerą duoną.

Išlygintas ir apgalvotas normalaus maisto vartojimas yra sveikatos pagrindas. Gydytojas, o ne reklama, nustato, kada ir kokią reikia pakeitimą ar dietos.

Antanas Andrikonis, Tasmanijos Perkūnas, Australijos Lietuvos krepšinio rinktinės dalyvis. 26 metų amžiaus. Ūgis: 5'11. Svoris: 154 svarai. Universalus žaidikas, nuolatinis Australijos Lietuvos rinktinės dalyvis. Be krepšinio žaidžia ir stalo tenisą. Tasmanijos jaunių ir vyrų klasių pirmenybėse yra kelis kartus laimėjęs pirmas vietas.

Rimas Daugalis, Adelaidės Vytis, Australijos Lietuvos krepšinio rinktinės dalyvis. 24 metų amžiaus. Ūgis: 6'0". Svoris: 168 svarų. Greitas ir vikrus, ypač tiksliai mėto iš po krepšinio.

Brazilai...

(Atkelta iš 1 psl.)

tai labiausia šiandien jaučia. Kol kas savo nepasitenkinimą tik patydomis reiškia, bet murmėjimas vis garsėja ir jo balsą tur būt greit išgirs net Prezidentūroje, Planalto Rūmuose.

Minčių nepasitenkinimui nurašinti ir prokomunistinei propagandai, skleidžiamai pogrindyje, užslopinti, jau kuris laikas ministrų kabineto nariai kalba liaudžiai per radiją ir TV stotis. Liepos 13 d. per visas radijo stotis kalbėjo finansų ministras O.G. de Bulhoes, pareiškdamas, jog jo imtosios infliacijos pažabojimo priemonės sumažino, bet ne visiškai pašalino infliacinės hidros grėsmę. Pasakmės būsią aiškiai pastebimos šių metų pabaigoje. Jis kvietė visą tautą turėti kantrybės ir supratimo, liečiant kovą su prekių tiekimo pristatymu ir kainų kilimu. "Be pasiaukojimo mes negalėsime pasiekti ekonominio rimto nusistovėjimo" -- sakė Bulhoes. Ministras teigė, kad drastiškos taupymo priemonės sumažino 2 trilijonų kruzeirų biudžeto deficitą į 750 bilijonų kruzeirų deficitą!!! Jis pažymėjo, kad nepaprastai išpūstas valstybės tarnautojų skaičius val-

JAV Sveikatos Departamentas, besirūpindamas maisto, vaistų ir kitų gėrybių sveikatingumu, ypatingai ragina akylai saugotis vyresnio amžiaus žmones, kurie jų sveikatos sąskaiton, bandomi ant meškerės pagauti visos eilės apgaulingų prekybininkų. Ypatin-

džios kontroliuojamoje įmonėje ir įstaigose sunkia našta gulanti ant valstybės biudžeto pečių. Bulhoes taip pat kreipėsi į gamintojus, kad šie keltų savo produktų kainas tik tada, kai tokie pakėlimai yra neišvengiami.

Šie pranešimai tautai būsią baigti prezidento marš. Castelo Branco atsišaukimu į visuomenę šios savaitės pabaigoje. Laukiama, kad prezidentas primins konjunkcijos išnaudotojams, jog jo galioje esančios sankcijos bus panaudotos, jeigu prekybininkai nepaklaus protingų žodžių.

Visokiu atveju, braziliškas ūkis reikalingas ne tik kraujo perpilimo operacijos, bet taip pat ir vitaminų, grietinių kontroliu formoje, kurios galinčios greičiau grąžinti sveikatą sunkiai sergančiam ligoniui.

gai išlaidi vyresnio amžiaus žmonėms yra propozicija, siūlant -- sveikatos sumetimais -- pirkti dirbtiną maistą, kaip vaistą nuo įvairių ligų, kartu užtikrinant, kad tą dirbtiną maistą vartojant, bus atstatyta sveikata. Yra apskaičiuota, kad arti 10 mil. amerikiečių išleidžia apie pusę bilijono dolerių į metus toms netikroms sveikatos atgavimo vilionėms.

Jei pasitaiko, kad esate vilionamas išleisti pinigų tokiems "sveikatos taisymo" produktams būtų gera prisiminti, kad visais turimais mokslo daviniais, nėra jokio geresnio pakaitalo, kaip gerai išbalansuota dieta normaliu maistu. Piliulės niekada neatstos natūralaus maisto.

Tiesa, kai kurio amžiaus žmonėms tam tikromis sąlygomis, lygiai kaip ir mažamečiams, reikalinga papildomų vitaminų ar mineralų. Bet vienintėlis saugus ir tikras būdas sužinoti, ar jų reikia, kokių reikia ir kiek, tai pasiteiravus pas savo gydytoją.

Be abejo, yra pripažintų dietinio maisto gaminių žmonėms, kenčiantiems nuo tam tikrų negalavimų. Tai maistas sumažintu sodiumo ir druskos kiekiu,

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabriko baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

- Šiandien geriau atrodo, negu vakar!

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediska... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN. RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND. Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ
SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliniai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

Prenterata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KOVAI SU KOMUNIZMU REIKIA IR ARMENŲ IR AZIJATŲ TALKOS

Liepos 14 d. Naujienų vedamasis, kritikuoamas tą respublikonų platformos vietą, kurioje išvardintos Sov. Sąjungos pavergtos tautos ir valstybės ir kur pasakyta, kad "republikonai pakartoja savo ilgo laiko įsipareigojimą laikytis nusistatymo, kuris ilgainiui atves prie išlaisvinimo komunistų valdomų tautų Rytų Europoje, Azijoje ir Lotynų Amerikoje, įskaitant Vengriją, Lenkiją, Rytų Vokietiją, Čekoslovakiją, Rumuniją, Albaniją, Bulgariją, Latviją, Lietuvą, Estiją, Armeniją, Ukrainą, Jugoslaviją bei jos tautas, serbus, kroatų ir slovėnus, Kubą, kontinentalinę Kiniją ir daugelį kitų", kartu priduria, kad "prieš bendrąją šio pareiškimo mintį" nieko negalėdamas pasakyti, ydą randa tame, "kad jįsai per daug bendras".

"Jisai (tas pareiškimas, j.č.) ignoruoja labai stambius skirtumus tų tautų padėtyje ir tuo būdu suverčia į krūvą Sovietų Rusijos satelitus (Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, Rumuniją ir t.t.) ir į korporuotąsias į Sov. Sąjungą šalis -- Lietuvą, Estiją, Latviją; tautas, kurios buvo nepriklausomos, ir Azijos bei Afrikos šalis, kurios niekad nėra turėjusios savo valstybių."

Nežinia, kurias šia suminėtas valstybes Naujienų vedamųjų autorius priskiria Afrikos kontinentui.

Toliau -- dar gražiau!

"Nuo 1940 m., kai Stalinus sulaužė galiojančias tarptautines sutartis su Lietuva, Latvija ir Estija ir prievartos bei smurto keliu įjungė jas į sovietų imperiją, Amerikos lietuviai nepaliovė prieš tai protestavę. Jų protestą prieš neteisėtą Pabaltijo valstybių įjungimą į Sovietų Sąjungą rėmė ir teberemia Jungtinės Valstybės -- kiekviena šios šalies administracija (vyriausybė) ir JAV Kongresas.

Labai gaila, kad respublikonų platformos autoriai neatkreipė į šią faktą jokio dėmesio. Jie net nepamėnė to, kad JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių aneksijos, ir nepasisakė nė vienu žodžiu už nepripažinimo tęsimą. Bet jie kalba apie jų "išlaisvinimą" -- kartu su armėnais ir azijatais!"

Nestebina Naujienų nusistatymas dėl respublikonų platformos. Ir reikia pasakyti, kad būtų nepagrįstai džiaugiamasi, jei visi sakytume, kad Lietuvą liečiančioji vieta platformoje išsprendžia visus mums rūpimus reikalus. Toks pasitenkinimas būtų lygus pasakymui "op", dar per griovį neperšokus. Platforma yra programa, kuri įpareigoja respublikonus ją vykdyti. Mus gi ji įpareigoja dirbti, ne vien tik stebėti, kad būtų įgyvendintas tautų išlaisvinimo ir valstybių laisvo apsisprendimo principas. Niekas ir netvirtina, kad platformoje viskas jau ir pasakyta ir kad daugiau nėra nei ko pridėti, nei atimti.

O kas gi būtų, jei platformoje ir būtų pasitenkinta tuo, kad būtų (Naujienų pageidavimu) tik konstatuotas faktas, jog JAV Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažįsta? Ar to Naujienoms ir užtektų?

Išėina nei šis nei tas -- "išlaisvinimas" (Naujienų kabutėse) -- kartu su armėnais ir azijatais!... Visai nepripažįstant nuopelnų tų, kurie sėdi patenkinti, kad -- JAV aneksijos nepripažįsta!

Nemanyčiau, kad Naujienų vedamojo autorius, dėdamas išlaisvinimą į kabutes, taip ir galvojo. Sunku būtų patikėti, kad siekdamas laisvės Lietuvai, jis taip jau lengva ranka tą laisvę paneigtų armėnams ir azijatams. Komunizmas yra visų laisvę mylinčių tautų bendras priešas. Priešu, o ne bendradarbiavimo partneriu, vadina komunizmą ir respublikonai. Pavergtų kraštų išlaisvinimo perspektyva glūdi kovoje su komunizmu ir jo šaknimis Kremliuje, o ne vienos ar kitos JAV administracijos (vyriausybės) pareiškimuose.

Iš principų išauga veikimo metodai, jei tų principų laikomasi ir pagal juos užsibrėžiama veikti. Jei kai kas liko nepatenkintas respublikonų principais, dar ne vėlu tai atitaisyti demokratų platformoje. Lauksime. (j.č.)

Vaizdas iš Slyvynų vasarvietės "Blue Water", Lk. George, N.Y.

V. Maželio nuotrauka

RESPUBLIKONŲ POSŪKIS

jos etnografinės ribosetartaututinėje arenoje gali tik teisėti nepriklausomos Lietuvos atstovai ar jų įgalioti asmenys.

Neabejojant, kad tai svarus ir reikšmingas aktas, reikalingas reikiamo pasiruošimo, tenka tik pridurti, kad jis nebus išspręstas ir brošūros išleidimu.

Vedamojo antraštėje SOS yra greitosios pagalbos šauksmas. Leisti sirenoms kaukti jau dabar dar nieko nepadės. Reikia vis dėlto sutikti, kad Lietuvos sienų klausimą tinkamai paruošti ir pagrįsti, kad atėjus reikalui netektų tarpusavyje peštis, reikėtų jau dabar. Ypatingai, kai Lietuvos žemėlapiui ir pasisakymai mūsų leidiniuose atsakomybės už Lietuvos tikrąsias etnografines ribas neneša, dar gi lietuvį teisėtas pretenzijas blogai atestuoja.

Konvencijos triukšmui ir įtam-pai pasibaigus ir respublikonų vadovybėn iškilus Goldwateriui su Milleriu, JAV politiniame gyvenime pradėtas istorinis posūkis, kuriuo paryškinamas dviejų politinių partijų politinės sistemos veiksmingumas ir, atrodo, ateityje bus atsisakyta jau įsigyvenusio įsitikinimo, kad tarpabiejų partijų nėra ideologinių ar principinių skirtumų.

Į konservatyviųjų respublikonų rankas patekęs partijos vairs jau pirmomis dienomis rodo kai kurias politines gaires, kuriomis eidami jie privers didelę balsuotojų dalį galvoti ne vien apie kandidatų asmenybes, bet jų simpatiškas žėimas, bet panarplioti ir panagrūnėti principus, kuriuos jie sieks įgyvendinti.

Be abejo, galutiną žodį Amerikos politinei atečiai nustatyti tars balsuotojai lapkričio mėn. Tačiau ir pralaimėjus rinkimus, respublikonų partija jau nebebus ta, kuri buvo. Pozicijoj ar opozicijoj, demokratinėje santvarkoje įtakinga politinė organizacija turi svarią įtaką ir valdančioji partija (ypatingai 2 partijų sistemoje) negali su tuo faktu nesiskaityti.

Demokratų konvencijos belaukiant, šiuo metu sunku pramatyti, kuriuo keliu suks šio krašto politika po lapkričio mėn. Tačiau jau dabar galima spėti, kad ir demokratų bus priversti atkreipti didesnę dėmesį savo nesekmingai užsienio politikai. Tuo labiau, kad respublikonai ne tik savo platformoje, bet ir naujų kandidatų į aukštusius postus pareiškimuose pirmoje vietoje užakcentavo kovos su komunizmu ir laisvės primato reikala. Goldwateris savo pagrindinėje kalboje, kelis kartus pabrėžęs laisvės bylą, apkaltino dabartinę administraciją, kad ji "kalbėjusi, kalbėjusi ir kalbėjusi laisvės žodžius, bet neištesėjusi ir neištesėjusi darbais dėl laisvės".

Respublikonai, kalbėjo Goldwateris, privalo pasisakyti aiškiai ir nedviprasmiškai, kad tol kol komunistai neatsisakys pasaulio užkariavimo tikslų ir nesisistengs sunormalizuoti santykių su kitomis valstybėmis, komunizmas ir jo kontrolėje esančios vyriausybės liks kiekvieno žmogaus siekiančio laisvės, prieš.

Visiems gerai žinoma, kad liberalioji užsienio spauda jau iš anksto pasmerkė Goldwaterio kandidatūrą. Nekalbant jau apie Maskvos spaudą, daugelis įtakingų laikraščių reiškia baimę dėl Goldwaterio "ne" politikos. Londone tik nepriklausomo Evening Standard kolumnistė Jean Campbell išsiskyrė savo nuomone, pareišk-

ATTATISYMAS

Mano laiške dėl V. Rastenio straipsnio [sibrovė klaida: turi būti maj. Lindžius (ne maj. Požėla) (Dirva, š.m. 78 nr.).

Dėkoju už mano laiško patalpinių savo ir Irenos Kubiliūnienės vardu.

R. Liormanas
Rochester, N.Y.

dama, kad po 34 metų demokratų apturėsią natūralią ir sveiką konservatorių opoziciją.

Anot jos, "Goldwateris savo kandžiui, bet tiesiu žodžiu patiekia pasirinkimą, o ne aidą".

Paryžiaus spaudoje reiškiamą nuomonę, kad Johnsonas vistiek liksis prezidento kėdėje.

Vokiečių vicepremjeras, Laisvosios Demokratų Partijos (FDP) atstovas E. Mendes pareiškė, kad Goldwaterio politika pasireiškianti "rasiniu fanatizmu ir laukiniu antikomunizmu". Krikščionys demokratų ir socialdemokratų nuo savo komentary dar susilaukė.

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS CHICAGOJ

LIETUVOS VYČIŲ Illinois-Indiana apygarda yra šeimininku 51-sios konvencijos, kuri įvyks Chicagoje rugpjūčio 6-9 dienomis.

Ta pačia proga apygarda minės savo gyvavimo 50 metų sukaktį.

Konvencijos posėdžiai prasidės ketvirtadienį, rugpjūčio 6 d. Penktadienį pusryčiai, o vakare Vyčių Choro koncertas, šokiai šeštadienio vakare Sheraton-Chicago viešbučio East Room.

Solistas Algirdas Brazis, uždaromojo banketo pirmininkas, kviečia ir svečius, ne vien tik Vyčius, dalyvauti sekmadienį, rugpjūčio 9 d. 4 val. įvykstančiame priėmime to paties viešbučio patalpose ir bankete Grand Ballroom. Ta proga sol. Alg. Brazis duos koncertą, palydint pianistui J. Byanskui.

Bilietus iš anksto galima įsigyti skambinant John Evans, tel. RE 7-8600 arba Estelle Rogers, tel. WA 5-3948.

Nepamiršk atnaujinti prenumeratą!

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS MONOGRAFIJA

Įrišus ir paruošus aplanką, neužilgo šis ALEKSANDRO MERKELIO parašytas kapitalinis veikalas pasirodys knygų rinkoje. Monografiją leidžia Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Valdyba.

Neužilgo knyga bus išsiuntinėta garbės prenumeratoriams ir prenumeratoriams.

Šį leidinį dar galima iš anksto užsiprenumeruoti, prisiuntus 10 dol. ALT S-gos izdininkui Povilui Ališauskui -- 95-26 117th St., Richmond Hill, New York; Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103 ir per vietos ALT S-gos skyrių valdybų narius.

Stambus ir gražiai paruoštas veikalas po rugsėjo 1 d. knygų rinkoje kainuos 14 dol. Todėl norintieji pasinaudoti proga ir leidinį įsigyti pigesne kaina, skuba jį jau dabar užsiprenumeruoti.

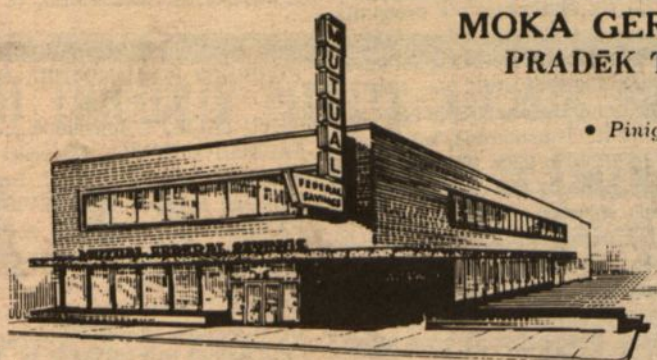

esantieji už Lietuvos ribų".

Aišku, kad nei dabartiniai Vilniaus kvilingai, pagaliau, nei išėlvijos atstovai, į Maskvą nevažiuos ir Lietuvos sienų klausimo nekels. "Kelti balsą" už Lietuvą

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti. juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

- Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS. NES DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

SIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS. KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Liepos 15 d. Nepriklausomos Lietuvos vedamajame redaktorių J. Kardelis kelia Lietuvos sienų klausimu leidinio išleidimo reikalą. Vedamojo pabaigoje J. Kardelis sako, kad PLB valdyba su VLIK'u įmčius iniciatyvos ir išleisti tuo reikalu jau paruoštą brošūrą...

Šis klausimas vedamojo autoriui kilo todėl, kad net satelitinė Rumunija jau yra iškėlus Maskvoje Besarabijos klausimą, o Lietuvoje, girdi, "lietuviai nieko negali daryti, nes jie visiškai vergai", ir, be to, visiškai lepšiai". Čia, žinoma, jis turėjo omeny Lietuvą valdančiuosius kvilingus, iš kurių laukti rumuniško pavyzdžio nesą pagrindo, nes "kai prof. Pakarklis tą (sienų klausimą) užsiminė, tuojau buvo likviduotas. Dabar atsirado tikras lietuvis, Lietuvos Akademijos aspirantas Juozas Jacevičius, kuris iškėlė šį klausimą, bet ir jis likviduotas. Nei iš Paleckio, nei iš Žilgūdos to nesulauksime. Ką galime, galime padaryti tik tai mes

MILIJONAS SVETIMŠALIŲ DARBININKŲ DIRBA VOKIETIJOJE

VYT. ALSEIKA

Į didžiulę Muencheno geležinkelio stotį beveik kasdien įrieda specialūs traukiniai su užsienio darbininkais. Girdėti muzikos garsai supopuliaromis italų dainomis, atvykusiems darbininkams parūpinama nakvynė, maistas, jie būruiosi ties Vokietijos žemėlapiu ir domisi, kur jiems teks dirbti ir pradėti gyvenimą svetimame krašte.

Muenchenas jau kelinti metai virto svarbia iš pietų ir iš pietryčių atvykusių darbininkų pasiskirstymo vieta. Čia veikia Nuernbergo centrinės -- Federalinės Darbininkų Tarpininkavimo įstaigos skyrius. Ji savo skyrius turi Italijoje: Veronoje, Neapolyje, Graikijoje -- Atėnuose, Salonikuose, Turkijoje -- Ankaroje, iš Muencheno užsieniečiai darbi-

ninkai grupėmis arba pavieniui vyksta į įvairius miestus ar miestelius.

Nuo 1960 metų užsieniečiai darbininkai verbuojami Ispanijoje -- Madride ir neseniai darbininkų verbavimo skyrius atidarytas Portugalijoje. Iš Vakarų kraštų atvykę darbininkai telkiami Koelno mieste -- iš jo vyksta paskirstymas į darbo vietas.

Artėja metas, kai užsienio darbininkų skaičius Vokietijoje pasieks vieną milijoną. Tos darbo jėgos plaukimas Vokietijon prasidėjo 1956 m. Tuo metu darbininkai pradėjo vykti iš Italijos. Tačiau pats didysis darbo jėgos "kraustymasis" prasidėjo 1960 m. Kokios priežastys paskatino užsieniečių darbininkų vykimą Vokietijon? Be palankios ūkio kon-

junktūros, daug reikė skubus Vokietijos kariuomenės organizavimas -- pramonė neteko labai daug jaunų vyrų. Be to, reikia atminti, kad pradėjo mažėti gyventojų bėgimas iš rytų Vokietijos, o nuo 1961 m. rugpjūčio mėn. Berlyno "gėdos sienai" atsiradus bėglių skaičius praktiškai buvo sustabdytas. Tad netenka stebėtis, kad kovo mėn. užsieniečių darbininkų skaičius Vokietijoje buvo pasiekęs 837,000.

Ilgiau Vokietijos nematę nusitemba vaizdais, kuriuos tenka patirti geležinkelių stotyse ar savaitgalių "vaikštyniomis" didžiųjų miestų pagrindinėse gatvėse. Skamba italų ar graikų kalbos, kavinėse ar restoranuose matyti ir nemaža ispanų šeimų. Liggi pastarųjų metų didžiausią užsieniečių kontingentą sudarė italai (šiuo metu jie vis dar pirmoje eilėje, jų skaičius siekia daugiau kaip 290,000). Tačiau itališkoji rinka jau išsekusi, neblogo darbo pasiūla ir pačioje Italijoje, tad jau stebimas naujas reiškinys -- Vokietija darbo jėgos ieško jau kituose kraštuose.

Vis daugiau atvyksta graikų, turkų, ispanų ir jau netrukus darbo vietose pasigirs portugalų kalba. Tuose kraštuose šiuo metu jaučiamas ypatingas susidomėjimas darbo pasiūla, darbo galimybiomis Vokietijoje. Dabar darbininkų skaičius iš Graikijos, Ispanijos bei Turkijos yra padvigubėjęs. Atsirado ir nauja darbo rinka -- Maroko valstybė. Jau atvyko 1200 marokiečių -- kasyklų darbininkų. Tačiau tai tik išimtis -- Vokietijoje pabrėžiama tendencija darbininkus verbuoti tik europiniuose kraštuose ir Turkijoje.

Užsieniečių darbininkų Vokietijoje tarpe kyla moterų darbininkų skaičius. Tiesa, jų nuošimtis (21) mažesnis kaip dirbančių moterų skaičius pačioje Vokietijoje (35).

Pagal Vokietijos paskiras sritis užsieniečiai daugiausia skirstomi į du kraštus: šiaurės Reino-Vestfalijos ir Badeno-Wuerttembergo kraštus. Tuo tarpu Bavarijoje, ypač jos pietuose, daugiau telkiasi darbininkai iš Jugoslavijos ir kitų pietinių sričių -- reikla manyti, Bavarija ar Muencheno didmiestis jiems artimesnis klimato ar papročių atžvilgiais.

Pietų temperamentas dar pasi- reiškia ir atvejais, kai norima pakeisti darbo rūšį ar vietą. Pasirodo, kad daugiausia metančių darbą užsieniečių yra statybos pramonėje. O pagal tautybę darba dažniausia keičia jugoslaviai (30,8%) ir graikai (29,2%). Palinkimas keisti darbo vietas jau žymiai mažesnis turkų, italų ir ispanų tarpe.

Vokiečių darbovietės užsienio darbininkais, bendrai imant -- patenkintos. Italai vis dar vyrauja statyboje ir kitose pramonės rūšyse, tačiau pastaruju metu juos kai kur jau nurygia graikai su ispanais. Tekstilės pramonėje daugiausia priimamos užsieniečiai -- moterys. Čia dar galima priminti, kad paskiros vokiečių įmonės neįstengia sutelkinti vienos tautybės darbininkus -- užsieniečius. Tenka pasitenkinti dviejų maždaug vienodo skaičiaus darbininkų grupėmis.

Vokietijoje kelia nuostabą ne tik gausus užsieniečių skaičius gatvėse ar geležinkelių stotyse. Kai kuriose įmonėse užsieniečiai darbininkai sudaro net trečdalį ar daugiau darbininkų. Vokiečiams kelia rūpestį ne tik darbininkų įkurdinimas (šiuo atžvilgiu, po pradinių sunkumų pastaruju metu jau padaryta nemaža pažanga), bet ir reikalus juos apmokyti, reikalus su jais susikalbėti. Taigi, susiduriama ir su papildomomis išlaidomis, nes tenka samdyti specialius vertėjus. Tačiau būtų klaidinga manyti, kad padidėjusios išlaidos darbdavius gąsdintų ir nustatytų prieš užsieniečius. Priešingai. Jie jau pripranta -- ir darbdaviai ir užsieniečiai.

(Nukelta į 5 psl.)

BOSTON

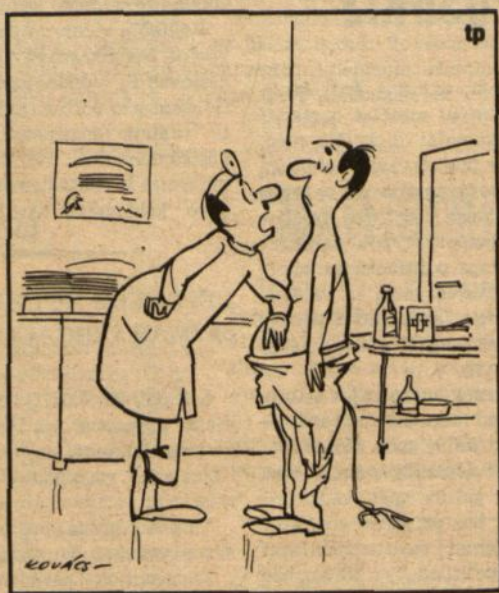
• Cosmos Parcels Express Co., J. Vaičiūčio įstaigoje, 327 W. Broadway, atsilankę galėsite ne tik užsakyti siuntinius, bet ir įsigyti ar užsiprenumeruoti Dirvą ir prez. Antano Smetonos monografiją.

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

THE BEST
FOR LESS!
Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO,
ILL., 60642
Phone:
GArden 4-8651

- Jūs per daug valgotel!

VILTIES SPAUSTUVĖ
6907 Superior, Cleveland 3, Ohio, HE 1-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius. Jei norite turėti gerai iliustruotą leidinį, kreipkitės į mus.
- Patarnauja organizacijoms, firmoms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose -- reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

Peeter Lindsaar

SENOJI SKRYNIA

2

Motina begalvodama apie praeities ir dabarties laikus ir vis besiknisdama skrynioje, atrado dar vieną, gražiai surištą žalia juoste ryšulėlį. Tai buvo visokie kvietimai į vestuves bei kitas iškilmingas progas. Visi jie buvo be galo gražūs ir su nuoširdžiais pakvietimo žodžiais. Ji ilgai gėrėjosi gražiomis senomis kortelėmis, kurias tiek metų išlaikė skrynioje ir jai skruostais nuriedėjo gaili ašara. Bet, senųjų kortelių tarpe, nebuvo naujų laikų pakvietimų. Jų nesaugojo, nes jie buvo tušti, nenuoširdūs ir per daug prasti. Senojoje skrynioje nebuvo jiems vietos.

Pora metų vėliau, mirė jos brolis. Laidotuvės turėjo būti keletą dienų atidėtos, nes jo sūnus negalėjo laiku atvykti. Po kelių dienų atvyko aukštos tarnybos ir didingos išvaizdos vyriškis. Jis buvo gražiai apsirengęs, dėvėjo auksiniais rėmais pensnę ir katilioką ant galvos. Tai buvo jo sūnus, kuris kapinėse turėjo pasakyti savo tėvui paskutinį žodį. Kalba jo, tiesa, iškilminga, tačiau žodžiai buvo tušti, nenuoširdūs ir tik žodžiai. Jie neplaukė iš širdies. Ji juto, kad žodžiai svetimi ir kad jis svetimas ir nebuvo su juo ko bekalbėti. Laidotuvės irgi nebuvo kaip anksčiau, kada mintimis visi jungėsi kartu. Nuotaika sudrumsta. Sūnus jautėsi svetimas, ir visi kaimiečiai matė, kad jis jiems irgi svetimas. Į laidotuves susirinko visi giminės, pažįstami, kaimiečiai ir inteligentai. Susidarė dvi grupės kaimiečių ir inteligentų. Intelligentai, kaip paprastai, buvo labai jautrūs ir nemažoniai žiūrėjo į kaimiečių kalbas bei pastabas. Tarp savųjų atsirado grupių skirtumas, nežiūrėjo, kad tai buvo laidotuvės, ir visi tie žmonės buvo to paties kaimo bei giminės. Kaimiečiai, matydami tokį skirtumą, nusprendė, kad mokslas gadina žmones.

Motina galvojo: -- žmonės iš tos pačios giminės, to paties

kraujo, buvo leidžiami į mokslo tam, kad būtų geri, kad nešytų šviesą tarp tų, kurie negalėjo to mokslo pasiekti, išaugo į kietus, pilnus išdidumo ir tuščios garbės asmenis, išdidusius, kaip senais laikais baronai bei didikai. O kas gi jiems leido tą mokslo pasiekti -- ar ne jų tėvai?

Prisiminė ir savo vaikus. Ji sunkiai dirbo, leido juos mokyklon. Leido mokslui ir tikėjosi, kad jie bus žmonės, kurie neš kitiems šviesą. Bet dabar atrodo, kad ir jos vaikai ne tokie, kaip tikėjosi. Su jais kažkas įvyko, nes mokslas juos sugadino. Jai buvo pavyzdžiū jos brolio vaikai.

Ir taip ji bevartydama senus daiktus, savo suvargusiomis rankomis paėmė dar vieną seną geltoną skarelę, kuri kai kur buvo rūdžių dėmėmis išmarginta ir kai kur kampuose skylėta. Ši skarelė buvo pilna prisiminimų. Ji dėvėdavo ją tik iškilmingomis progomis ir, kad skylių nesimatyti, sulankstydavo ją įvairiai. Ši skara jau buvo labai brangi. Ji buvo tarytum tas tvirtas pamatas, ant kurio buvo pastatytas gyvenimas ir kuris niekad nesugriuvo.

Štai ji atrado gelsvą, ploną šilką, su dailiu kaspinėliu kepuraitę, kurią dėvėjo jos pirmoji dukterė krikiūtei. Ji prisiminė, koks jausmas buvo belaukiant pirmo kūdikio, į kurį buvo įdėta tiek daug meilės ir vilčių, ir kaip svarbus jos gyvenime jis buvo. Pirmoji gimė dukterė. Ta mergaitė buvo keista. Daug verkėdavo. Nežmoniška rėkė ir krikšto metu, ir jai atrodė, kad ji užaugs kokia nors neprotinga arba visai negyvens. Laikas bėgo. Upeliai čiuroleno ir miškai tyliai sūbavo. Dukterė užaugo. Konfirmacijos diena. Ji norėjo, kad tą dieną dukterė dėvėtų tą skarelę, kurią ji dėvėjo ir kurią išsaugojo daug daug metų. Bet dukterė jos gėdinos. Buvo nepatogu, tokia iškilminga proga, užsidėti seną, dėvėtą skarelę. Nenorėdama motinos užgauti, ji nieko nesakė, bet išvykdama, pamiršo skarelę namuose. Mieste nusipirko naują, modernišką skrybėlaitę. Motina galvojo ir suprastai negalėjo, kodėl? Skarelė buvo brangus šilko ir išsiuvinėta erškėtrožėmis. Ji buvo geros medžiagos, spalvingais kutosiais, juk nebuvo jos ko gėdintis.

Tas prisiminimas susimaišė su skausmu ir nusivylimu, nes skarelė priminė jai dukrą.

Dukterė mirė pačio jaunystėje. Ji pati nueis irgi ten pat.

Glostant tą skarą, sugrūbusios motinos rankos pradėjo virpėti.

(Mūsų Pastogė)

- Kadangi nieko nematote, jums reikalingi akiniai!

LIETUVIŠKA KNYGA YRA GERIAUSIA DOVANA

Dirvos administracija mielai patarnauja tiems mūsų tautiečiams, kuriems knyga neparanku įsigyti dėl gyvenamos vietos ar kitų aplinkybių, tačiau, kurie myli lietuvišką žodį, kūrybą, ir kurie mielai norėtų ne tik papuošti lietuviškomis knygomis savo knygų lentynas, bet ir tąja ar kita knyga norėtų susipažinti ar ją panaudoti kaip dovaną.

Čia patiekiame dalį knygų sąrašo. Stengsimės jį papildyti. Prašome jį išsikirpti ir pasaugoti atečiai, nes ne visą laiką galėsime jį įtalpinti Dirvoje.

Pasirinkę knygą, atsiųskite čekį atitinkamai sumai ir už poros dienų knyga ateis pas jus paštu.

AUKOS TAURĖ, Poezija, St. Santvaras	\$ 2,50
KONRADAS VALENRODAS, A. Mickevičius	1,50
AUKŠTŲJŲ ŠIMONŲ LIKIMAS, Simonaitytė	3,50
ATLAIDŲ PAVĖSĖ, P. Abelkis	3,50
ALEKSANDRYNAS I ir II, V. Biržiška	po 7,50
BLĄSKOMOS LIEPSNOS, F. Neveravičius	2,00
DERLIAUS VAINIKAS, Poezija, Juozas Mikuckis	4,00
..... minkštais viršeliais	3,00

MŪSŲ METAI, ČALM Metraštis	2,00
CROSSES, V. Ramonas	4,00
ARTE LITUANO, E. Goštautas	4,00
DUKTĖ, Alė Rūta	2,40
GYVULIŲ ŪKIS, George Orwell	1,00
ELDORADO, J. Švaistas	1,80
SENASIS VILNIUS, A. Šapoka	5,00
GENERACIJA IR AUGINTINIAI Poezija, A. Mackus	3,00
ANGLŲ - LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS	6,00
LIETUVIŠKAI - ANGLIŠKAS ŽODYNAS	7,00
VYTAUTAS THE GREAT, B. Končius	4,00
9 DRAMOS VEIKALAI, V. Alantas	5,00
VIDUDienio SODA, Poezija, Brazdžionis	4,00
TAMSIASIA PRIEŠ AUŠRĄ, Br. Raila	5,00
IŠ PASKENDUSIO PASAULIO, Br. Raila	5,00
BLEZDINGĖLĖS PRIE TORRENTO	2,00
HOUSE UPON THE SAND, J. Gliuda	3,95
ŠEŠTASIS MEDIS, J. Kruminas	3,00
LIETUVIŲ KALBOS SINTAKSĖ L. Dambitonas	2,50
NAMAI ANT SMĖLIO, J. Gliuda	2,00
VISGAILIS, J. Vėgelis	3,00
LIETUVIŠKASIS LIBERALIZMAS	3,50
LIETUVIŲ KOVA SU NACIAIS, Br. Kvilyks	1,00
LITHUANIA UNDER THE SICKLE AND HAMMER, J. Petrutis	1,50
MOTINIA IR MOKYTOJA, Šv. Tėv. Jonas XXIII, Enciklika	1,50
TERESĖ NEUMANNAITĖ, J. Burkus	3,00
LIETUVIAI ARGENTINOJE	2,00
LITHUANIAN ART IN EXILE	4,00
LITHUANIAN FOLK TALES	4,50
LIETUVIŠKOJI IŠEIVJA, M. Krupavičius	2,00
KALVOS IR LANKOS, A. Baranauskas	2,00

DAILININKAS RAUBA, V. Ramonas	3,50
SAULĖS GRĮŽIMAS, A. Baronas	2,50
TERORO IR VERGJOS IMPERIJA, K. Bielinis	2,50
VYNUOGĖS IR KAKTUSAI, J. Švabaitė	2,00
ŽALIOJOJ LANKELĖJ, K. Ostrauskas	3,00
MODERNI MERGAITĖ, St. Yla	2,50
PETRAS ŠIRVOKAS, J. Švaistas	2,75
VARPAI SKAMBA, St. Būdavas	2,50
MOTULĖ PAVILIOJO, Lazdynų Pelėda	0,60
ŽMONĖS ANT VIEŠKELIO, L. Dovydėnas	1,00
VINCAS KRĖVĖ MICKEVIČIUS	2,00
ŠILKAI IR VILKAI, Runcė Dandiedrinis	1,00
MEMOIRS OF A LITHUANIAN BRIDGE, Kudirka	2,00
NUO IMSRĖS IKI ORINOKO, A. Sabaliauskas	2,00
ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, M. Katiliškis	5,00
LAISVĖS KOVŲ DAINOS	5,00
ŽMOGAUS GENEZĖ (Dr. V. Kudirka) V. Kavolis	1,00
ANGELAI IR NUODĖMĖS, R. Spalis	2,00
..... minkštais viršeliais	1,50

DOLERIS IŠ PITSBURGO, St. Zobarskas	0,80
PURIENOS PO VANDENIU, Pulgis Andriušis	2,00
..... minkštais viršeliais	1,50
TĖVŲ ŠALIS, S. Jonynienė	3,50
JAUNOJI LIETUVA, Maironis	2,00
ŠV. JONAS BOSKO, kun. J. Lemoyne	5,00
VLADAS NAGIUS - NAGEVIČIUS	6,00
PAJŪRIAS, PAMARIAIS, A. Neverdauskas	5,00
PANEVĖŽYS, J. Masilionis	6,50
KRĖVĖS RAŠTAI II	5,50
LOŽIAI, J. Ignatonis	3,00
LITHUANIAN QUARTET	4,95
MINDAUGO NUŽUDYMAS J. Kralikauskas	3,00
METŲ VINGIAI, A. Tyruolis	3,00
DAINA IŠ KITO GALO, Pulgis Andriušis	1,50
PO RAGANOS KIRVIU, J. Jankus	1,50
GYVENIMO VINGIAIS, P. Karvelienė	3,50
VYRAI KLYSKELIUOSE, J. Prunskis	3,00
ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIROS, Alė Rūta	4,00
PLAUK MANO LAIVELI, P. Sagatas	2,00

DIRVA, 6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio, 44103.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Jonas ir Danutė Dundurai šiomis dienomis išskrido ilgesnei kelionei po Viduržemio jūrą supančias šalis. Žada lankytis Ispanijoje, Portugalijoje, Maroke ir kt.

• Mielai skaitoma Dirva V. Nagevičienės ir Gr. Natkevičienės viloje "Rūta" prie Pymatuning ežero, Andover, Ohio.

Siunčiamie geriausius mūsų linkėjimus Dirvos redakcijai ir administracijai ir mieliems skaitytojams.

Rūtos vasarotojai: Sofija Smetonienė, Juzė ir Steponas Nasvyčiai, Algirdas Gylus, Vytautas Tamulis ir Rūtos šeimininkė V. Nagevičienė.

* MUZ. P. Ambrazas, Šv. Jurgio parapijos vargonininkas, išvyksta 2 savaitėm atostogų į Lietuviskąją vasarvietę -- Sandūnus.

Ta proga atostogaus ir parapijos choras.

Muz. P. Ambrazą atostogų metu Šv. Jurgio bažnyčioje pavaduos jaunas, vos 11 metų amžiaus, bet gabus muzikantas Romas Vasy.

2 ŠEIMŲ NAMAS

Netoli Euclid gatvės. Po 5 kambarius kiekvienam bute. 2 gazo pečiai. Garažas. Prašo \$13,500. Padarykite pasiūlymą.

SIRVAITIS
Wm. T. Byrne Real Estate
1535 Hayden Ave.
MU 1-6100 — įstaiga;
KE 1-4080 — namai
(82-87)

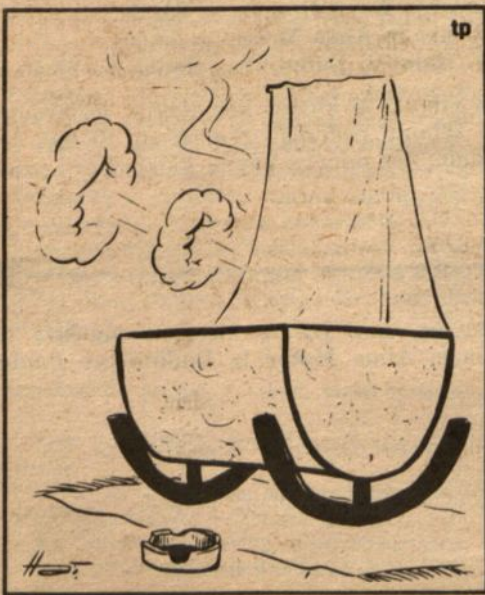
Milijonas...

(Atkelta iš 4 psl.)

Taip, vienai patenkinti, o kiti, ypač iš nusikurdusių pietinių Italijos ar iš Ispanijos atvykę džiaugiasi galimybėmis gerai užsidirbti. Milijonai markių išplaukia į Italiją, Ispaniją, Graikiją ir Turkiją -- darbininkų sutauptų vaisius. Lengva suprasti, kad apie 50 dol. kas mėnesį į savo tėvynes pasiųstų sutauptų jau kelia ne tik likusių šeimų gerovę, bet ir pozityviai atsiliepti patiemis kraštams.

Šeimos tik laukia vokiškųjų markių sutauptų... Tačiau tie darbininkai vis labiau reikalauja ir kitų teisių: leisti atsigabenti šeimas. Jau ne vienas tūkstantis, ypač ispanų, tas teises yra iškovoję. Ne vienas darbininkas pareiškia norą toliau pasilikti Vokietijoje. Labiau kvalifikuoti darbininkai, išdirbę trejus ar daugiau metų gali džiaugtis -- patys vokiečiai sudaro sąlygas jiems pastoviai įsikurti.

Užsienio darbininkai vis dar pagelbėjami. Jų laukiama vis daugiau. O kiek ilgai truks tas darbo jėgos plaukimas, apie tai nedrįsta spėti ir patys tikro specialistai. Čia daug lems vokiškųjų tikro pajėgumas ir pramonės racionalizavime vykstanti pažanga.

Be žodžių...

Clevelande įvairių tautybių leidžiamų laikraščių atstovai buvo pakviesti vizituoti Stroh's alaus bravovorą ir įsitikinti to alaus geru skoniu. Nuotraukoje laikraštininkai su bravoro atstovais. Stovi iš kairės: Walter W. Selover, Director of Advertising, Stroh Brewery Company; Joe Cook, Polish Daily News; Dr. Michael Krek, American Home; Sanford Herman, Foreign Language Newspaper Service; Robt. P. Hyde, Director of Marketing, Vidurinėje eilėje: Tom Russell, Beverage Distributors Inc., Stefan Deubel, Wachter & Anzeiger, Mike Matray, Szabadsag; Vaclav Hyvnar, Novy Svet, Viršuje: Jonas Palukaitis, Dirva; Clyde D. Vorman, Advertising Director of Zimmer, Keller & Calvert; Herman K. Rosenbusch, Director of Brewing, Stroh Brewery Company.

LAIKRAŠTININKAI STROH'S ALAUS BRAVORE

Šiomis dienomis šešių svetimomis kalbomis leidžiamų laikraščių atstovai (jų tarpe ir Dirvos redaktorius J. P. Palukaitis) iš Clevelando, Stroh's bravoro vadovybės pakviesti, lankėsi Detroite, kur turėjo progos susipažinti su vieno iš didžiausių Amerikoje bravorų, Stroh's b-vės, šioje srityje atsiektais laimėjimais.

Juos lydėjo ir bendrovės įrengimus aiškino Eric Stroh, vice-prezidentas, Robert P. Hyde, prekybos direktorius, Walter W. Selover, skelbimų skyriaus vedėjas ir Herman Rosenbusch, bravoro direktorius.

Stroh Brewery Company, Bernardo Stroh įsteigta 1850 m., yra vienintelis bravoras, naudojantis milžiniškus -- 7,500 galonų talpos, varinius katilus, pakeliantius 2000 laipsnių F karštį. Šis virimo būdas ir suteikia Stroh's alui ypatingą skonį.

Iš menko, mažomis statinėmis besinaudojančio bravoro išaugo

šmonė, gaminti 3 1/4 ml. bonkų alaus į dieną.

Būdinga, kad prohibicijos laikotarpyje Stroh's neužsidarė ir savo tarnautojų neatleido. Tuo metu bendrovė persiorganizavo ir gamino ledus, vaisvandenis ir kt. nealkoholinius gėrimus. Tai buvo protingi pasielgta, nes prohibiciją panaikinus, bendrovė turėjo savo prityrusį personalą, sugebėjusį tuojau pradėti gaminti pirmos rūšies alų.

Šiandien Stroh's yra viena didžiausių ir moderniausių alaus daryklų Amerikoje. Neper seniausią ji perėmė buv. Goebel alaus bendrovę.

• Savininkas parduoda namą -- 1 šeimos, 9 kamb., garažas, gražus sklypas, rūšys per visą namą. Gerame rajone (Ida Ave.).
951 Ida Ave.
Tel. 371-9796
(80-85)

• Clevelando Vasaros Orkestro populiaros muzikos koncertų serijoje liepos 22 d. pasirodys "The Four Freshmen" su amerikiečių tautinės muzikos kūrinių. Jų programos išpildymo būdas, puikus susidainavimas iškėlė į geriausios vokalinės grupės eilės. Tai dainininkai, muzikai ir pramogos tiekėjai.

Šalia jų, be abejo, pasirodys ir orkestras, vadovaujamas Louis Lane, programai pasirinkęs tipingus amerikietiškos muzikos šedevrus, kaip "When Johnny comes marching Home" ir eilę kitų.

Pradžią 8:30 val. vak.

REIKALINGOS VALYTOJOS

Keletai mažesnių savaitinių darbų. Pastovus darbas, geras valandinis atlyginimas. Privalo turėti automobilį. Benzinas nemokamai. Kreiptis asmeniškai į
ADVANCE WINDOW CLEANING CO.
1453 E. 66th St.
(81-83)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIČIO 2 D. Lietuvių Piliečių Klubo metinis piknikas Naurų sodyboje.

RUGSĖJO 6 D. Lietuvos Tautinės šventės ir K. Donelaičio minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia LB I apyl. valdyba.

RUGSĖJO 6 D. New Yorko vyrų okteto koncertas N. parapijos salėje.

KALBOS KERTELĖ

STEPAS VYKINTAS

PRIESAGA -- IŠK - IS, - Ė

Be būdvardinės priesagos - išk- as, -a gyvojoje kalboje ir raštuose užtikiname dažnai ir daiktavardinę priesagą - išk- is, -ė, pvz: Vyriškis, moteriškė, tėviškė, maniškis, saviškis, taviškis, jūsiškis, mūsiškis, uteniškis (Utenos gyventojas), duse-tiškis (Dusetų gyventojas), Duse-tų kunigas), Kupiškis (plg. Kupa, Lėvens įtakas), Dieveniškis, Jo-

niškis, Skapiškis, Sidabriškis, Duokiškis, Vilkaviškis, Pilviškiai -- vietovardžiai, Jauniškis, Katiliškis, Šidiškis -- pavardės.

Ką reiškia vyriškis? Vyriškis (2) vyriškos giminės žmogus, vyras: Čia vyriškiai maudosi. Vienas vyriškis tarp moterų. Tačiau ir vyriškas turi vyriškio prasmę, pvz: dabar vėl vienos gyvename be vyriško.

Maniškis, -ė dkt. (2) manasis: maniškis jau parvažiavo. Maniškiai susirinko (mano artimieji, maniejai). Saviškis yra žymimas savybiniu įvardžiu.

Taigi, ši priesaga pažymi lytį giminiskumą, artimumą, kilmę, vietovardžius, pavardes ir slapyvardžius.

PRIESAGA - IET - IS, - E

RUGSĖJO 12 - SPALIO 15 Daillininko A. Dargio ir skulptoriaus A. Mončio meno paroda.

RUGSĖJO 20 D. susipažinimo pobūvis Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia LVS Ramovė.

RUGSĖJO 27 D. kun. Petro Dzegoraičio 25 metų kunigystės jubiliejus - banketas, Šv. Jurgio parapijos auditorijoje.

RUGSĖJO 27 - SPALIO 4 A. Tamošaitienės dailės, tautinių dainių ir drabužių paroda Čiurlionio Ansamblio namuose. Rengia LB I apyl. valdyba.

SPALIO 3 "Užburti vaikai". Vaidina Chicago K. Donelaičio mokyklos teatro mėgėjų grupė Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 10 D. SLA 136 kuopos vakaras Šv. Jurgio par. salėje.

SPALIO 17 - LAPKRIČIO 19 Daillininko V.K. Jonyno meno paroda.

SPALIO 18 D. Lietuvių Bendruomenė rengia Lietuvių Dieną Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 24 D. metinis Lithuanian Village balius - banketas su programa Lietuvių salės patalpose.

SPALIO 25 D. Kristaus Karaliaus akademija ir metinė vakarienė Nauj. parapijos salėje. Rengia Moterų Sąjunga.

SPALIO 31. Metinis Korp. Neo-Lithuania balius.

LAPKRIČIO 7 D. Pilėnų tunto vaidinimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 14 ir 15 D. Vaidilos Teatro premjera "Užburti dūdėlė" Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 21 - GRUODŽIO 17. Daillininko R. Viesulo meno paroda.

LAPKRIČIO 21 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

LAPKRIČIO 22 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos pietis Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 26-29 D. Amerikos ir Kanados Ateitininkų Sendauglių suvažiavimas.

GRUODŽIO 19 - SAUSIO 21. Daillininko V. Kasiulio meno paroda.

GRUODŽIO 27 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Kalėdų eglutė Šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Slovėnų auditorijoje. Rengia Lietuvių Bendruomenė.

KOVO 7 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos ruošiami pietis, "Aukuro" ansamblio išvykoms paremti.

BALANDŽIO 4 D. "Aukuro" ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 25 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tradicinis metinis balius.

BALANDŽIO 26 D. Margučių ridinėjimas. Ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 9 D. Motinos Dienos minėjimas, ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

Dažnai girdime ir skaitome tokius žodžius: pilietis, tautietis, giminitis, pašaitietis, kaimietis, kupiškietis (Anykščių, Kauno, Kupiškio vietų žmogus), šiaulietis (žem. šiaulytis, šiaulių apylinkės žmogus) sodietis, kaimietis, panemunietis, pašalietis, vokiečiai (ne vokiečiai kaip Jablonskis savo raštuose dar klaidingai rašė. St. Vlk.), berlyniečiai, paryžietis etc. Jablonsko lašinėčiai (vok. Speckkuchen) yra nevykęs darinys. Dikš, yra dkt. lašinėtis (2) pyragaitis su lašinėliais. Lkv. yra vartojama daugiskaitos forma -- lašinėčiai. Ir žodynuose vertėtų laikyti vienodų formų, o ne kas žodynininkas, tai vis kita forma.

Ši priesaga nurodo priklausomumą valstybei, tautai, giminei, vietovei. Tačiau ji kartais pažymi ir verslą, pvz. valstietis, žmogus, kuris verčiasi žemės darbu, žemdirbys.

PRIESAGA - EN - AS, -A

Taip pat daiktavardinę priesagą yra - en - as, - a. Pvz: verėnas (žem. virėnas, sriuba: vakarieni išvirk kokio verėno), broliėnas (pusbroliis), sūniėnas (brolio sūnus), seseriėnas (sesers sūnus), tetėnas, tetulėnas (tetos, tetulės vyras), varėnas (šnekučių šeimos paukštis - sturnus vulgaris), anykšėnas, biržėnas, rokiškėnas, duokiškėnas, kupiškėnas, skapiškėnas (Anykščių, Biržų, Rokiškio... apylinkės žmogus), bitėnai, darbėnai, kaltinėnai, kuosėnai, liumpėnai, raudėnai, trakėnai, varėna (vietovardžiai), juozėnas, petrėnas, slavėnas (pavardės).

Ši priesaga pažymi giminystę, rūšį (paukščių), vietovę, vietovardžius, pavardes. Tačiau yra ir tokių žodžių, kaip va: žmogėnas (ryt. žmogelis, arba dz. ryt. žmogynas -- žmogelis: ar tebegyvas tas žmogėnas)...

"SANDAROS" KALBA IR RAŠYBA

JAV ir Kanados Lietuvių spaudos kalba pastaraisiais metais gerokai patobulėjo. Mat, šiuose kraštuose po bolševikinės okupacijos Lietuvoje, atsikūrė nemaža žurnalistų, kurie dabar dirba išsiviečių laikraščių redakcijose. Jie daugelis yra buvę Jablonskio, Balčikonio ar kurio kito kalbininko mokiniai. Jie tobuliau moka ir kalbą ir rašybą. Tačiau yra redakcijų JAV ir kitur, kurios nelabai rūpinasi savo laikraščių kalba ir rašyba. Iš dailės šiai laikraščių grupei priklauso ir "Sandara". Jos kalba yra gana atsilikusi, senoviška. Čia užtikiname tokių kalbos senienų, kaip šiuomi, tuomi, viskuom, kaipo, taip... Tokių stambių rašybos klaidų, kaip pvz: sa-vymėilė, kivirčiai, pasėka, grė-sia, sekmingai (savimėilė, kivirčiai, pasėka, gresia, sėkmingai, sėkmė...)...

O, rodos, nedaug tereikia: tik pasižiūrėti į lietuvių kalbos gramatiką ar Dabartinės lietuvių kalbos žodyną.

* ADVOKATAS NADAS RAS-TENIS išvertė Kristijono Donelaičio "Metus" į anglų kalbą. Darbas atliktas kruopščiai ir vertimas padarytas gerai. "Metus" išleisti anglų kalba rūpinasi JAV LB Kultūros Fondas.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185th St. KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dr. S. A. Bačkis, Lietuvos pasiuntinys Washingtono patarėjas, su žmona trumpas atostogas praleidžia E. ir J. Garmų vasarvietėje, Echo Valley, Pocono kalnuose, Pa.

Prieš išvykdamį jie turėjo progos atsisveikinti su buvusiu Valstybės Departamente Pabaltijo skyriaus vedėju p. Richard Tims su žmona jiems suruoštame dabartinio Pabaltijo skyriaus vedėjo ir ponios Irving I. Schiffman priėmimo.

Taip pat jie dalyvavo prieš atostoginiame priėmimo Valstybės Departamente, kurį ruošė Valstybės Sekretoriaus Padėjėjas p. Battle ir U. S. A. I. A. direktorius p. Rovan.

AKADEMIKŲ SKAUTŲ DĖMESIUI

Akademinių Skautų Sąjūdžio 14-toji vasaros stovykla įvyks rugpjūčio 24-30 dienomis Tuxedo, N. Y. Viesi ASS nariai, norintieji stovyklauti, registruojasi pas Laimą Šileikytę, 68-09 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421. Tel. HI 1-5485. Stovyklos mokestis — 28 dol. Registruojantis reikia mokėti 5 dol., kurie įskaitomi į stovyklos mokestį. Anksčiau užsiregistravusiems bus teikiama pirmenybė gauti geresnes patalpas.

JŪRŲ SKAUTŲ SĄSKRYDIS

Lietuvių Skautų Brolijos ir Seserijos jūrų skautų-čių vadovų, jūrų skautininkų, jūrų budžių ir gintarių sąskrydis šaukiamas Kanadoje Toronto "Romuvos" stovykloje liepos mėn. 25-26 d. Sąskrydį globoti sutiko Seserijos Jūrų Skaučių skyriaus vedėja Birutė Mažeikienė. Sąskrydyje bus aptarti esminiai Seserijos ir Brolijos jūrų skautų-čių šakos reikalai, ir nustatytos jūrinio skautavimo veiklos gairės. Seserijos ir Brolijos jūrų skautų-čių šakos vadovai-vės kviečiamos gausiai dalyvauti.

ŠVENTĖ "ROMUVOS" STOVYKLOJE

Kanados liet. skautų "Romuvos" stovykloje ruošiamos didelės išskilmės tėvams ir visuomenei liepos mėn. 25-26 dienomis. Tuo pat metu "Romuvos" stovykloje įvyks LSS Kanados rajono vadovų-vių sąskrydis.

Šventėje dalyvaus ir LSB Vyriausias Skautininkas bei Seserijos Vyriausias Skautininkės Pavaduotoja.

ELTA ARABŲ KALBA

Liepos 11 d. posėdžiavo VLIKo Prapiėstasis Prezidiumas ir priėmė šių metų II-jo pusmečio darbų planą ir sąmatą. Nauja tiek, kad baigiama susitarti ir greitai numatoma pradėti leisti naują ELTOS informacijos biuletenį arabų kalba. Vienam Libano laikraščiui "Al Zamone" persispausdinus iš anglų kalba ELTOS biuletenio nr. 6 daugmedžiagos, kaip sovietai 1940 m. okupavo Lietuvą, susidarė sąlygos leisti arabų kalba biuletenį. Tuo pačiu Lietuvos reikalais bus įeita į arabų pasaulį. Tuo būdubus leidžiamas ELTOS biuletenis šiomis kalbomis: lietuvių, anglų, vokiečių, italų, ispanų ir arabų. Kiek teko patirti, jokia kita pavergtųjų tautų egzistinė organizacija neturi savo taip šakoto informacijos tinklo, kaip VLIKAS.

Jau išsiuntinėtas liepos mėn. ELTOS anglų kalba biuletenis, kurio turinį sudaro Amerikos Lietuvių Kongresas ir jo darbai bei paruoštieji dokumentai, jaunimo posėdžio dokumentai, Nikitos Chruščiovo lankymasis Skandinavijoje, JAV senatorių ir kongresmanų kalbos pasakytosios kongrese Baisiojo Birželio proga ir daug informacijų iš pavergtosios tėvynės.

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

* JONAS JASAITIS, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas, dalyvavo ALT kongrese Washingtono ir ta proga turėjo pasitarimus su Lituanistikos Instituto prezidentu dr. J. Balu, "Gimtosios Kalbos" redaktorium L. Dambriūnu ir Washingtono LB apylinkės pirmininku Pr. Zunde. Buvo aptarti Lituanistikos Instituto ir Kultūros Fondo bendradarbiavimo klausimai leidinių reikalu, "Gimtosios Kalbos" tolimesnis leidimas, bei kiti organizaciniai reikalai.

* L. DAMBRIŪNO paruošta brošiūra "Lietuviškas auklėjimas šeimoje" jau išspausdinta ir neužilgo bus pradėta platinti. Ši brošiūra trumpai ir aiškiai nušviečia ir išryškina lietuviškos išlaikymo šeimoje klausimus. Brošiūrą išleido JAV LB Kultūros Fondas Lietuvių Fondo skirtoji lėšomis. Tai trylikasis KF leidinys. Be šio leidinio šių metų pirmojoje pusėje Kultūros Fondas išleido S. Jonynienės paruoštą vadovėlį "Tėvų Šalis" ir V. Jakubėno, A. Šimkaus ir J. Zdaniaus paruoštą "Lietuviškos muzikos rinktinę fortepionui".

Dabar KF pirmininko pareigas eina Jonas Jasaitis.

* DVIDEŠIMTIES METŲ išėjimo perspektyvoje, idėjos ir darbai bus peržvelgti šią vasarą įvykstančioje studijų savaitėje, 1964 m. rugpjūčio mėn. 9-16 dienomis, Dašnava stovyklavietėje.

Ši studijų savaitė rengiama jaunųjų akademikų iniciatyva. JAV LB Centro Valdyba šią studijų savaitę globoja ir sudarė sąlygas jai įvykti.

ALEKSANDRYNO trečiojo tomo korektūros jau baigtos taisyti ir neužilgo bus išspausdintas, Aleksandryną leidžia LB Kultūros Fondas. Aleksandryno išspausdinimo išlaidoms padeng-

Chicagoje praėjusią savaitę iškilmingai buvo paminėta Pavergtųjų Tautų Savaitė, dalyvavo keletas tūkstančių asmenų, užpildydami Grant Parką. Į garbės prezidiumą buvo pakviesti iš lietuvių gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir vysk V. Brizgys. Nuotraukoje pavergtųjų tautų atstovai, kurių tarpe (pirmas iš dešinės) gen. konsulas dr. P. Daužvardis.

Lietuvių grupė minėjime buvo gausiausia.

A. Gulbinsko nuotraukos

ti dar reikia 250 prenumeratorių. Vieni trys Aleksandryno tomai kainuoja \$15.00. Užsakymus siųsti KF išdėdinti, adresas: Jonas Bertašius, 5348 So. Talman Ave., Chicago 32, Ill.

* JAV LB CENTRO VALDYBA bendraraščių paragino visas LB apylinkių ir apygardų valdybas rengti Lietuvių Dienas rugsėjo mėnesyje.

Praėjusioje LB Tarybos sesijoje buvo nutarta rugsėjį skelbti Bendruomenės idėjos skleidimo ir organizacinio stiprinimo mėnesiu. Taip pat Centro Valdyba ragina skaityti ir platinti Pasaulio Lietuvių.

* JAV LB CENTRO VALDYBA skelbia jaunimo literatūros \$500.00 premiją už metų bėgyje išleistus ar rankraštyje pristatytus kūrinius. Premijos taisyklės bus paskelbtos vėliau. Premijos mecenatas Lietuvių Fondas.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS
GELINČIA
GELĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.

Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

designed just for you

ST. CLAIR
SAVINGS

813 EAST 185TH STREET • IV 1-7800

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAJE CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JAŅSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Šiemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.

Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir priima svečius vasarajimui. Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ. 87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. Marija Jansonienė tel. 428-8425.

PUIKUS 3 KNYGŲ KOMPLEKTAS — UŽ 10 DOLERIŲ!

Vykstant atostogų ar norint įteikti vertingą dovaną, pasinaudokite šia laikina, bet naudinga, proga ir įsigykite trijų vertingų knygų komplektą:

LAISVĖS KOVŲ DAINOS.
R. SPALIO ALMA MATER.
V. RAMONO DAILININKAS RAUBA.

Paskirai perkant, šios knygos kainuoja:

Laisvės Kovų Dainos — \$5.00.
R. Spalio Alma Mater — \$5.00.
V. Ramono Dailininkas Rauba — \$3.50.

Skubą įsigyti šį knygų komplektą, nedelsiant siunčia Dirvai žemiau dedamą atkarpą su 10 dol. čekiu ar pašto perlaida, nes minėtų knygų kiekis labai ribotas.

Prašau prisiųsti Dirvos knygų komplektą (Laisvės Kovų Dainas, Alma Mater ir Dailininkas Rauba) šiuo adresu:

Priėdų: \$10.00.

East St. Louis jaunimo būrelis, išpildęs K. Donelaičio minėjimo programą. Stovi iš kairės: Vincas Vossylus, Jūratė Grybinaitė, Marytė Stančiūtė, Genutė Dubickaitė, Raimondas Čerškus, Ramunė Gavelytė, Marytė Gavelytė, Gražina Vaitkutė, Violeta Juodakytė, Danutė Dubickaitė, Kęstutis Kemežys.